Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/2368

10.10.2024.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2024/2368

(2024. gada 11. aprīlis)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par kopuzņēmuma "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva" 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva" 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0093/2024),

A. tā kā kopuzņēmumu "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva" (*IHI*), kurš atrodas Briselē, pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" izveidoja 2021. gada novembrī uz laiku līdz 2031. gada 31. decembrim ([1]); tā kā kopuzņēmums *IHI* aizstāja un turpināja kopuzņēmumu novatorisku zāļu jomā uzsāktās ierosmes īstenošanai, ko izveidoja Septītajā pētniecības pamatprogrammā (Septītā pamatprogramma) 2007. gada decembrī uz 10 gadiem ([2]) (*IMI1*) un kura darbības laiku 2014. gada maijā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" pagarināja līdz 2024. gada 31. decembrim ([3]) (*IMI2*);

B. tā kā kopuzņēmums *IHI* ir publiskā un privātā sektora partnerība, kas koncentrējas uz starpdisciplināru, ilgtspējīgu un uz pacientiem vērstu veselības pētniecību un inovācijām; tā kā tā dibinātāji ir Savienība, ko pārstāv Komisija, un Eiropas rūpniecības asociācijas *COCIR*, Eiropas Farmācijas uzņēmumu un apvienību federācija, ietverot *Vaccines Europe*, *EuropaBio* un *MedTech Europe*;

C. tā kā, lai palielinātu pārredzamību, kopuzņēmumam tā gada pārskatos būtu jānorāda attiecīgā informācija par dalībnieku iemaksām programmu līmenī; tā kā par katru programmu, saskaņā ar kuru kopuzņēmums darbojas, tiem līdz gada beigām jāsniedz visa attiecīgā informācija par katru dalībnieku kategoriju, tostarp attiecīgajai programmai juridiski noteiktie iemaksu mērķrādītāji, saņemto iemaksu apmērs un juridisko saistību apmērs; tā kā kopuzņēmumam būtu jāturpina uzlabot pārredzamību,

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. norāda, ka saskaņā ar Revīzijas palātas ziņojumu kopuzņēmuma *IHI* pārskati par 2022. gada 31. decembrī slēgto gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo kopuzņēmuma *IHI* finanšu stāvokli 2022. gada 31. decembrī, tā darbību rezultātus, naudas plūsmas un neto aktīvu pārmaiņas minētajā datumā slēgtajā gadā saskaņā ar tā finanšu noteikumiem un Komisijas grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem; turklāt pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu uzsver, ka pakārtotie darījumi visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi;

2. atzinīgi vērtē kopuzņēmuma *IHI* lomu, pētniecību un inovāciju veselības jomā pārveidojot par reāliem ieguvumiem Savienības iedzīvotājiem;

3. norāda, ka kopuzņēmuma *IHI* pieejamais budžets 2022. gadam ([4]) bija 272,4 miljoni EUR saistību apropriācijās (11,0 miljoni EUR 2021. gadā) un 174,8 miljoni EUR maksājumu apropriācijās (210,4 miljoni EUR 2021. gadā);

4. norāda, ka saistību apropriāciju un maksājumu apropriāciju budžeta izpilde attiecīgi sasniedza 96,60 % (2021. gadā 75,91 %) un 86,25 % (2021. gadā 95,39 %);

([1]) Padomes Regula (ES) 2021/2085 (2021. gada 19. novembris), ar ko izveido kopuzņēmumus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" (OV L 427, 30.11.2021., 17. lpp.).
([2]) Padomes Regula (EK) Nr. 73/2008 (2007. gada 20. decembris), ar ko izveido Kopuzņēmumu novatorisku zāļu jomā uzsāktās ierosmes īstenošanai (OV L 30, 4.2.2008., 38. lpp.).
([3]) Padomes Regula (ES) Nr. 557/2014 (2014. gada 6. maijs), ar ko izveido kopuzņēmumu "2. ierosme inovatīvu zāļu jomā" (OV L 169, 7.6.2014., 54. lpp.).
([4]) Pieejamais budžets ietver iepriekšējos gados neizlietotās apropriācijas, ko kopuzņēmums *IHI* ir ieskaitījis atpakaļ kārtējā gada budžetā, piešķirtos ieņēmumus un pārdali nākamajam gadam.

5. norāda, ka izmaiņas kopuzņēmuma budžeta apmērā lielā mērā ir atkarīgas no daudzgadu pētniecības un inovācijas programmu īstenošanas posma; norāda, ka 2022. gadā kopuzņēmums *IHI* sāka īstenot programmu "Apvārsnis Eiropa", un tāpēc 2022. gada budžetā ir iekļauts saistību budžets pirmajiem "Apvārsnis Eiropa" uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas plānoti 2022. gadā;

6. norāda, ka kopuzņēmuma *IHI* 2022. gada pārskatos pa dalībnieku kategorijām (Savienības un privātā sektora dalībnieki) norādītās atzītās iemaksu summas ievērojami atšķiras; ņem vērā, ka tas ir tāpēc, ka Savienības naudas iemaksas tiek validētas un atzītas, kad tās tiek izmaksātas kopuzņēmumam *IHI* projekta īstenošanas sākumā, bet dalībnieku iemaksas natūrā tiek atzītas tikai pēc projekta īstenošanā radušos un deklarēto izmaksu validācijas; aicina kopuzņēmumu *IHI* turpināt mazināt starpību starp atzītajām summām, ko veido iemaksas naudā, no vienas puses, un iemaksas natūrā, no otras puses, sniedzot informāciju par kopuzņēmuma *IHI* dalībnieku juridiskajām saistībām gada beigās, ņemot vērā parakstītos dotācijas nolīgumus un līgumus;

7. ņem vērā, ka kopuzņēmums *IHI* vēl nav pabeidzis Septītās pamatprogrammas ([5]) īstenošanu;

8. šajā sakarā norāda, ka 2022. gada beigās kopuzņēmums *IHI* bija pilnībā apņēmies piešķirt maksimālos ES pamatdarbības ieguldījumus 966 miljonu EUR apmērā parakstītajiem dotāciju nolīgumiem saskaņā ar minēto programmu; ņem vērā, ka desmit gadus pēc Septītās pamatprogrammas beigām vēl ir jāizmaksā aptuveni 44,9 miljoni EUR (jeb 5 %) par projektiem, kas vēl nav pabeigti; norāda, ka šī starpība atbilst pieciem projektiem, kuru ietvaros veic pētījumus par rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem; tāpat norāda, ka 2 no šiem projektiem darbības tika pabeigtas līdz 2022. gada beigām; atzīst, ka rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem ir sarežģīta pētniecības joma, un atzinīgi vērtē zinātnisko un sabiedrisko vērtību, ko nodrošina finansējums jaunu pieeju izstrādei, lai cīnītos pret rezistenci pret antibiotikām;

9. turklāt norāda, ka privātie dalībnieki bija juridiski apņēmušies sniegt ieguldījumus natūrā 914,2 miljonu EUR apmērā jeb 94,6 % apmērā no minimālā darbības mērķa, kas ir 966 miljoni EUR, un ka no šīs summas, par kuru uzņemtas saistības, viņi 2022. gada beigās ziņoja, ka ir iemaksāti 831,9 miljoni EUR (jeb 86 % no mērķa);

10. attiecībā uz pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" norāda, ka dalībnieku juridiskās saistības ir to iemaksu mērķu līmenī;

11. šajā sakarā norāda, ka 2022. gada beigās kopuzņēmums bija uzņēmis saistības par 1 452,1 miljonu EUR (jeb 91 %) no maksimālās Savienības pamatdarbības iemaksas 1 595,4 miljonu EUR apmērā par pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" parakstītajiem dotācijas nolīgumiem; turklāt norāda, ka no šīs summas aptuveni 484,8 miljoni EUR (jeb 33,4 %) vēl būs jāizmaksā turpmākajos gados par projektiem, kas vēl jāpabeidz; norāda arī, ka privātie dalībnieki un asociētie partneri bija juridiski apņēmušies sniegt ieguldījumus natūrā 1 499,4 miljonu EUR apmērā jeb 94 % apmērā no minimālā darbības mērķa, kas ir 1 595,4 miljoni EUR, un ka no šīs summas, par kuru uzņemtas saistības, viņi 2022. gada beigās ziņoja, ka ir iemaksāti 1 078,9 miljoni EUR (jeb 67,6 % no mērķa);

12. norāda, ka saskaņā ar kopuzņēmuma *IHI* sniegto informāciju zemākie sasniegumu rādītāji ir daļēji izskaidrojami ar projektu ilgo darbības laiku, ko prasa kopuzņēmuma *IHI* specifiskās pētniecības jomas raksturs un globālo konsorciju lielais projektu īstenošanas apjoms;

13. atzīmē, ka pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbībām kopuzņēmums *IHI* nesaņēma jaunas pamatdarbības saistību apropriācijas, jo tas bija pabeidzis pēdējo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus līdz 2020. gada beigām; atzīmē, ka pamatdarbības maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 87 % (96 % 2021. gadā);

14. piekrīt Revīzijas palātai, ka kopuzņēmumam *IHI* būtu jāizstrādā rīcības plāns ar laika grafiku, lai pabeigtu to projektu īstenošanu, kas apstiprināti saskaņā ar iepriekšējām daudzgadu finanšu shēmām;

15. attiecībā uz programmas "Apvārsnis Eiropa" īstenošanu norāda, ka 2022. gadā Komisija veica naudas iemaksas tikai 1,4 miljonu EUR apmērā, lai segtu kopuzņēmuma *IHI* administratīvās izmaksas; atzīmē, ka kopuzņēmums *IHI* nepieprasīja naudas iemaksas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" darbībām, jo pirmie divi uzaicinājumi, kas izsludināti 2022. gadā saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", tiks pabeigti tikai 2023. gadā;

([5]) Septītā pamatprogramma pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai (2007–2013).

16. norāda, ka, pamatojoties uz 2022. gada korporatīvo darbības pārskatu, kopuzņēmums *IHI* ir guvis labus rezultātus attiecībā uz lielāko daļu *IMI2* galveno darbības rādītāju (GDR), bieži vien pārsniedzot noteiktos mērķus; īpaši atzinīgi vērtē to, ka kopuzņēmuma *IHI* projekti, kas finansēti saskaņā ar *IMI2*, ir ļāvuši pabeigt 24 regulatīvās procedūras, tostarp divas regulatīvās atbalsta vēstules un desmit regulatīvos atzinumus ar iebildēm, iesniegt 2 atzinumus ar iebildēm un iekļaut 6 regulatīvās pamatnostādnes;

17. ar gandarījumu norāda, ka 58,3 % (virs 50 % mērķa) no kopuzņēmuma *IHI* projektiem, kas finansēti saskaņā ar *IMI2*, ir nodrošinājuši to resursu un rezultātu pieejamību ārpus konsorcija partneru loka; izceļ tādus piemērus kā ķīmisko savienojumu bibliotēka, Eiropas savienojumu kolekcija, kas izveidota, īstenojot *ESCulab* projektu, atvērtā pirmkoda *RADAR* bāzes datu platforma, ko izstrādājis *RADAR-CNS*, Eiropas apvienotais datu tīkls, kas izveidots, īstenojot *EHDEN* projektu, vai pašuzturoša embrionālu cilmes šūnu biobanka, ko izveidoja *EBiSC2*;

18. atzinīgi vērtē to, ka aptuveni 67 % dokumentu, kas sagatavoti kopuzņēmuma finansētajos projektos, līdzautori pārstāv dažādas nozares, kas liecina par pētniecības starpdisciplināro raksturu un uz sadarbību vērstu pieeju projektu īstenošanā;

Iepirkums un personāls

19. norāda, ka lielākā daļa kopuzņēmuma *IHI* līgumisko saistību 2022. gadā tika noslēgtas, pamatojoties uz esošajiem daudzgadu pamatlīgumiem (DPL); turklāt atzīmē, ka apjoma ziņā visvairāk izmantotie daudzgadu pamatlīgumi bija IT, cilvēkresursu un revīzijas pakalpojumu jomā; atzinīgi vērtē to, ka vairāki no minētajiem pamatlīgumiem ir starpiestāžu līgumi, tādējādi samazinot administratīvo slogu un nodrošinot apjomradītus ietaupījumus;

20. norāda, ka saskaņā ar konsolidēto 2022. gada darbības pārskatu ([6]) kopuzņēmums *IHI* 2022. gadā uzsāka divas konkursa procedūras ([7]) ārpus esošajiem DPL, kuru vērtība pārsniedz 15 000 EUR;

21. atzinīgi vērtē to, ka visas procedūras tika administrētas saskaņā ar kopuzņēmuma *IHI* finanšu noteikumiem un finanšu regulām, lai nodrošinātu godīgu konkurenci uzņēmēju starpā, kā arī vispareizāko un efektīvāko kopuzņēmuma *IHI* līdzekļu izmantošanu;

22. norāda, ka štatu sarakstā ir paredzēti 39 pagaidu darbinieki, 15 līgumdarbinieki un 1 norīkotais valsts eksperts (NVE), kopā 55 darbinieki; norāda, ka 2022. gada 31. decembrī bija aizpildītas 49 amata vietas, proti, 36 no 39 pagaidu darbiniekiem (92,30 %) un 11 no 15 līgumdarbiniekiem (73,30 %), kā arī nebija aizpildīta norīkotā valsts eksperta amata vieta (0 %);

23. attiecībā uz dzimumu līdzsvaru un ģeogrāfisko līdzsvaru norāda, ka 2022. gada 31. decembrī kopuzņēmumā *IHI* aptuveni 65 % darbinieku bija 15 dažādu tautību sievietes un aptuveni 35 % – vīrieši;

Pārvaldības un kontroles sistēmas

24. norāda, ka attiecībā uz Septītās pamatprogrammas izdevumiem Kopuzņēmums veic *ex post* revīzijas, savukārt attiecībā uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" un pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" izdevumiem par *ex post* revīzijām atbild Komisijas RTD ĢD Kopējais revīzijas dienests;

25. atzīmē, ka kopuzņēmums *IHI* ziņoja, ka tā Septītās pamatprogrammas izdevumiem reprezentatīvais kļūdu īpatsvars ir 2,1 % un atlikušo kļūdu īpatsvars ir 0,8 %, bet pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" izdevumiem reprezentatīvais kļūdu īpatsvars ir 2,7 % un atlikušo kļūdu īpatsvars ir 0,9 % (dzēšana un galīgie maksājumi) ([8]);

26. norāda, ka attiecībā uz pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" *ex post* revīzijas vēl nav veiktas, jo pirmie starpposma maksājumi ir paredzēti tikai 2024. gadā;

([6]) https://www.ihi.europa.eu/sites/default/files/uploads/Documents/About/Reports/IHI_CAAR_2022.pdf.
([7]) Biroja mēbeles – 24 453,65 EUR un komunikācijas stratēģija – 15 950,00 EUR.
([8]) Kopuzņēmuma *IHI* 2022. gada konsolidētais darbības pārskats, 4.1.1. nodaļa.

27. atzīmē, ka, lai novērtētu kopuzņēmuma *IHI* kontroles mehānismus, ko piemēro pamatdarbības maksājumiem, Revīzijas palāta revidēja izlasi, kas pēc nejaušības principa bija veidota no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" maksājumiem, kuri 2022. gadā veikti galasaņēmēju līmenī ([9]); norāda, ka Revīzijas palāta neatklāja kļūdas vai kontroles nepilnības atlasītajos kopuzņēmuma *IHI* saņēmējos;

28. atzinīgi vērtē to, ka 2022. gada beigās kopuzņēmums *IHI* bija izstrādājis un ieviesis pilnīgu uz risku balstītu pieeju *ex ante* kontrolēm saskaņā ar kopīgā īstenošanas centra (*CIC*) norādījumiem, ņemot vērā kopuzņēmuma *IHI* specifiskos riska apstākļus; šai sakarā norāda, ka kopuzņēmums *IHI* apzināja vispiemērotākos riska kritērijus un, pamatojoties uz tiem, izstrādāja uz risku balstītu uzraudzības pieeju; atzīmē, ka šāda pieeja ļāva kopuzņēmumam *IHI* novērtēt katra projekta un saņēmēja riska līmeni projekta īstenošanas galvenajos posmos, piemēram, dotācijas nolīguma sagatavošanas, dotācijas nolīguma grozīšanas, ziņošanas un maksājumu laikā;

29. šajā saistībā norāda, ka kopuzņēmums *IHI* arī izstrādāja iekšējās pamatnostādnes par savu uz risku balstīto pieeju, kā arī apmācīja un informēja savus darbiniekus par tās pareizu piemērošanu un konsekventu īstenošanu;

30. atzinīgi vērtē to, ka kopuzņēmums *IHI* izstrādāja uz risku balstītu pieeju *ex post* revīzijai ar mērķi samazināt kļūdu īpatsvaru, izmantojot mērķtiecīgāku izlasi, lai atklātu saņēmējus, kuriem ir vislielākā kļūdu iespējamība, un tādējādi stiprinot viņu *ex post* revīziju tīrīšanas efektu; šīs ir būtiskas pozitīvas izmaiņas *ex post* revīzijas pieejā, jo Komisijas iekšējās kontroles sistēma attiecībā uz pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" dotācijām neļauj izveidot kopuzņēmuma īpašus reprezentatīvus paraugus un līdz ar to aprēķināt konkrētus reprezentatīvus un atlikušos kļūdu īpatsvarus kopuzņēmumiem;

31. norāda, ka Revīzijas palāta secināja, ka kopuzņēmumi, kuriem ir labi izstrādāta uz risku balstīta *ex post* revīzijas pieeja, ziņoja, ka atlikušo kļūdu īpatsvars ir zemāks par vidējo rādītāju kopuzņēmumiem bez šādas pieejas, jo riskantākie atbalsta saņēmēji tika regulāri identificēti un revidēti;

Iepriekšējos gados formulēto apsvērumu pēcpārbaude

32. norāda, ka "apsvērumi" kopuzņēmumu īpašajos gada ziņojumos faktiski nav Revīzijas palātas "savlaicīgi ieteikumi"; atzīmē, ka ERP katru gadu pārbauda minētos apsvērumus, novērtējot to statusu kā "atvērts" vai "slēgts";

33. atzinīgi vērtē to, ka kopuzņēmums *IHI* ir veicis korektīvus pasākumus, lai reaģētu uz 2021. gada Revīzijas palātas apsvērumu par daļu no darba devēja iemaksām ES pensiju shēmā.

([9]) Attiecībā uz atbalsta saņēmēju līmenī pārbaudītajiem dotāciju maksājumu darījumiem par skaitļos izsakāmām kļūdām ir jāziņo tad, ja tās pārsniedz 1 % no revidētajām izmaksām.